



Universitätsbibliothek Paderborn

De Vetere Clerico, Monacho, Clerico-Monacho, Libri Tres

Primus veterem habitum: Secundus conuictum ac disciplinam: Tertius honores ac priuilegia describit

De Clerici, Monachi Vetere Institvto. Liber Primvs - Distinctus in tres Partes. In quibus, praeter veterem eorum habitu[m], multa quoque inserta de veste veterum laicorum. Breuiterq[ue] explicata singulorum origo, & antiquitas.

Landmeter, Laurentius

Lovanii, 1626

Cap. V. Qui-nam Instituti Regularis fundatores, propagatores, reformatores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11007

CAPVT V.

Qui nam Instituti Regularis fundatores, propagatores, reformatores.

*Testis
Ioannes
Manns.
167144.*

INstitutum Clerici-monachi, siue Clerici regularis cœpit, vt dixi, in Apostolis; continuauitq; illud in Ecclesiâ Hierosolymitanâ S. Iacobus primus illius sedis Episcopus. Vnde vsque hodie quidam Canonici Regulares, se Canonicos S. Iacobi profitentur; atque vt declarent Apostolum illum esse sibi in peculiarem patronum, in confessione generali, sicut Deum, Deiparam, Petrum, Paulum, ita & Iacobum inuocant: eo modo quo alij Regulares, Augustinum, Nortbertum, Dominicum, Franciscum, Ignatium. Idem institutum Ecclesiæ Alexandrinæ inuexit B. Marcus, vt habet illorum Canonorum traditio, qui se S. Marci nuncupant, & in suis Epistolis Pontifices declararunt. *Huius ordinis & sancti propositi* (inquit Eugenius IV.) *post Sanctos Apostolos, primum in Alexâdrinâ Ecclesiâ Marcus Petri*

*In decre
to ad
Congreg
L. H. R.*

tri

tri discipulus, institutor fuit & conditor. Non
 adfentior tamen illis, qui Philonis illos The-
 rapeutas confundunt cum Ecclesiæ Alex-
 andrinæ Clericis. Illi enim, de quibus Philo,
 Monachi, non Clerici fuere: tum quod in-
 ter illos etiam fæminæ, separatim tamen à
 viris morantes: tum quod *extra mœnia dege-*
bant, in hortis aut villis solitarijs, amantes so-
litudinem. quod Monachorum est, nō Cle-
 ricorum. Urbanus quoque Papa & martyr
 conatus est occidentalem clerum iuxta A-
 postolicam normam formare: extatq; eius
 de vitâ cōmuni professione & voto firma-
 ta decretum. Sed apparet, non permisisse
 talis vitæ exercitium saltem perfectum,
 temporum illorum iniquitatem, ac quoti-
 dianarum persecutionum furores. Vndè
 qui in Occidēte Clericatu iunxerit mona-
 sticen, primum fuisse Eusebium Vercellen-
 sem, testatur Ambrosius: *In Vercellensi* (in-
 quit) *Ecclesiâ duo pariter exigi videntur ab*
Episcopo, monasterij abstinentia, & Ecclesiæ
disciplina. Hac enim primus in Occidētis par-
tibus, diuersa inter se, coniunxit Eusebius: ut

Phil. de
 vitâ cō-
 temp.
 in.

Refertur
 1291.
 c. scimus.

Ambros.
 serm
 8. &
 6).

et in ciuitate positus Monachorum instituta teneret, et Ecclesiam regeret ieiunij sobrietate. Idque ipsum præstantissimum vitæ institutum S. Martinus inuexit in Gallias, & S.

Adami
528.

Augustinus in Africam, auctore Baronio. Quod ipsum paullò antè fecerat Athanasius in Oriente, qui quidem ab Alexandro Patriarcha Alexadrino in Clerum primùm adscitus; deinde à magno Anthonio, quo cum ab adolescentia adsueuerat, in monastica disciplina fuit institutus. Huic non satis visum fuit (inquit Baron.) Monachorum instituta in Clerum Ecclesiarum ciuitatis trāsferre, sed ipsos sanctissimos Monachos, quos cæteris nosset peritiâ & moribus antecellere, in Episcopos diuersarum Ecclesiarum adsciuit, vt ipse testatur in Epistola ad Dracontium.

Non fuisse sanctum hoc institutum in Africa vsitatum ante tempora S. Augustini, argumento sunt difficultates, quas in eius inductione perpeffus est, quæ eo vsque excreuerunt, vt coactus fuerit S. Pater ob Clericorum infirmitatem ab illo proposito recedere

cedere, quo statuerat neminem Clericum ordinare, nisi qui professionem regularem emisisset. *Certè ego sum, (inquit) qui statueram nullum ordinare Clericum, nisi qui mecum vellet manere: aut si vellet discedere à proposito, rectè ei tollerem Clericatum, quia desereret sanctæ societatis promissum. Ecce in conspectu Dei & vestro, mutò consilium. Qui volunt habere aliquid proprium, quibus non sufficit Deus & Ecclesia sua, maneat ubi volunt & ubi possunt, non eis aufero clericatum.*

*Sec. 1 de
vita suo-
rum cle-
ricorum.*

Sanctum Augustinum æmulati sunt SS. Prosper & Gelasius, hic sedis Apostolicæ Episcopus, ille Rhegiensis in Gallia Narbonensi Episcopus: & de Gelasio docent viri eruditi filium fuisse Valerij Episcopi Hipponensis, ordinatoris S. Augustini, ac sub eodem Augustino Ecclesiæ disciplinis imbutum.

Patricius quoque Hiberniæ Apostolus, S. Martini ex sorore nepos, & ab eo Clericus ordinatus; à Cælestino Papa in Hiberniam ad opus Euangelij missus, quæ sub aunculo instituta canonica didicerat, eadem

*Anno
Christi
431.*

in

216 DE VETERE CLERICORVM
in clerum sibi commissum fideliter transfudit, erectis trecentis Ecclesijs, singulis assignato Episcopo cum Clero sufficiente, regulariter viuente.

Secutus hunc Gregorius Magnus, instituto quidem Monachus, attamen egregius canonici ordinis propagator. ex huius decreto Augustinus Anglorum Episcopus, Canonicum ordinem tamquam plantationem sacram in populo sibi commissio instituit, vt auctor est Eugenius Papa IV.

*Circa
annum
Domini
D. C. I.*

*In priuil.
Ecc. La-
teran.*

*Concil.
Mogunt.
anno
Domini
D. CCC.*

*XIII.
Concil.
Aquense,
anno
Domini
D. CCC.*

*Concil.
Lateran.
sub Ale-
xandr. II.
anno
Domini
D. LXXII.*

De hoc transeo ad tempora Caroli Magni ac eius filij Ludouici Pij, quibus adnitentibus tam Moguntino quam Aquensi Concilijs gnauiter laboratum est in Cleri reformatione, quo tempore (vt supra dixi) Canonici professi primum dicti Canonici regulares.

Desudarunt in eadem caussa non longè postea Leo IX. Nicolaus II. Alexander II. cuius tempore habita Synodus illa Lateranensis, in cuius canone IV. Clericis vita communis præcipitur. Vsi fuere in hoc sancto negotio tam Nicolaus quam Alexander

xander operâ Petri Damiani: cuius etiam extat Regula Clericis Portuensibus scripta, & a Paschali II. confirmata, auctore Signio.

Sig l. r
cap 4. i

Quæ eius adfertio non caret difficultate, quia, teste Baronio, Petrus obiit anno Domini millesimo septuagesimo secundo, viginti octo annis antequam Paschalis sederet; cuius Pontificatus initium incidit in annum M. C. Pronunciandum tamen erit pro Signio, si vera est inscriptio Epistolæ, quam Regulæ confirmandæ præmisit, *Paschali Dei nutu, summa & Apostolica sedis Episcopo, Petrus peccator Clericus, cum suis Confratribus salutem & omnem obedientiam.* Fuisse tunc Petrum non longè minorem centenario tradit idem Signius.

Iungo his Iuonem ex Præposito Sancti Quintini Bellouaci, Episcopum Carnotensem, & Arnulphum siue Ruffum ex Abbate Archiepiscopum Lugdunensem. Illum à reformato Canonico ordine, alterum *Esdræ ac spiritualis Hierusalem readificationem*, vocat Petrus Blesensis: hic verò exci-

Iuo circa
annum
1080.
Auctore
Naucle-
ro.
Ruffus
circa
a. num
M. C. V.

E c tatam

tatam à se regularem disciplinam ac plurimis tam in Gallijs quàm Italia monasterijs inuictam, etiam sanguine consignauit.

*Chrono-
log. vol. 2
gen. r. 37*

Auctor enim est Nauclerus, eum à Clericis, quorum vitia arguebat, clanculo occisum. Eius nomine insignita est Abbatia

*Refertur
19. c. 2.
& statui
1041.*

propè Valentiam, dicta S. Ruffi; ad cuius Abbatem extat Epistola Urbani I I. decernentis, *Ne quispiam canonice professionis, leuitatis alicuius instinctu, vel districtioris religionis obtentu, ex eodem claustro audeat, sine Patris & totius congregatoinis consensu, discedere.*

Ecli. 48.

*circa
annum
Domini
1120.*

Post hos surrexit vir Dei Nortbertus, cuius uerbum (de Elia dixit Scriptura) *sicut facula ardebat.* Hic primùm in Ecclesia Collegiata Xantensi Coloniensis diocesis, vitâ & moribus sæcularis Canonicus fuit. Deinde altâ Dei miseratione, è sua *vana conuersatione* reuocatus, ac mutatus in virum alterum; conuersionis suæ primordia, à Cleri correctione auspiciatus est. Sacerdos enim ordinatus, mox ab oblati Deo promitijs, pro more cum cæteris suis fratribus

in

in Capitulo residens; *accepto codice* (inquit Auctor vitæ) *alloqui cœpit Decanum: ostendens ex verbis Gregorij & Isidori, quorum Regulam tenere se dicebant, quòd ipse, qui erat omnium prepositus & magister, deberet eos ad rectum honestæ ac sanctæ vitæ tramitem reuocare.* Fuit hoc primùm æstuantis in eozeli argumentum. Commendatus postea à Gelasio Papa, Bartholomeo Episcopo Laudunensi, præfectus est ab eodem Ecclesiæ S. Martini in suburbio Laudunensi sitæ, *inquâ pauci Fratres erant, sub regula canonice professionis degentes.* Conatus est eos S. Pater reuocare ad incudem, ac primum Apostolici spiritus feruorem instillare: sed mox audivit, quod olim S. Benedictus, *Nolumus hunc regnare super nos.*

Ne ergò videretur contra Euangelij monita veteribus vtribus nouum vinum infundere, cogitauit de nouâ congregatione, aditoque loco multis indicijs à Deo *Præmonstrato*, in eo nouellæ religionis vineam, Deo fauente, plantauit. *Quæ mox multâ resurgens gloria meritorum, & gratia redolens*

*redolens sanctitatis, palmites suos extendit
à mari vsque ad mare.*

*Circa
annum
Domini
1041.*

*Anno
Domini
1491.*

Emicuerunt postea in sancto illo opere,
Fridianus Episcopus Lucensis; Leo de Ca-
ratte, Institutor congregationis Frigiona-
riae, quam Eugenius I V. voluit Lateranen-
sem appellari: Stephanus & Hieronymus
Institutores congregationis Scopetinæ si-
ue S. Saluatoris: B. Laurentius Iustinianus
ex congregatione S. Georgij in Algâ Vene-
tjis, ibidem Patriarcha, vitæ sanctitate, spi-
ritu Prophetiæ, miraculis clarissimus. De
quibus singulis agere non est nostri propo-
siti. Iungo eos, qui S. Nortbertum ponè se-
cuti sunt, Dominicum, Franciscum, & qui
nouissimis temporibus illuxit, Ignatium.
Nec miretur lector, me viros illos inter Ca-
nonici Ordinis restauratores reponere.
Quidenim si Canonici non vocantur? ne-
que ego eos voco, quia vsus non habet;

*Quem penes arbitrium, ius est, & norma
loquendi.*

Sed de re non nomine mihi quæstio est. Sa-
nè Dominicanos, Franciscanos, Iesuitas in-
stituto

stituto Clericos esse docent eorum functiones: profitenturque singuli vitam Apostolicam. Quid ergò eis de Canonico deest præter nomen? Verùm sicut habitus non facit Monachum, sed sui abnegatio ac cum Deo vnio: ita nec nomen facit Canonicum, sed vita regularis aut canonica.

Hæc summam de Instituto Regulari sufficiat attigisse. Visum autem necessarium illa hic inferere, pro meliore intellectu eorum, quæ dicturi sumus lib. sequenti.

CAPVT VI.

Vestis linea sanctimonie & puritatis Hieroglyphicum. Almutia & cappas Clerici à Monachis mutuati sunt.

Veterem Clericorum vestem soli illi Regulares retinuerunt, qui in albâ tunica, Rochetto siue lineâ, & Byrrho sunt: cæteri aut ad habitum monasticum declinarunt, aut eum adsumpserunt, qui Clericis

Ec 3

sæcu-